

# KRUŠNOHOŘSKÉ LISTY

*dvouměsíčník o krušném žití v Rudohoří*



Foto: Houbičky, Jarka HK

## PROČ ŘÍKÁME NE! TĚŽBĚ NA PÍSKOVÉ SKÁLE?

V Krušných horách se připravuje kontroverzní projekt těžby na lokalitě Písková skála, nacházející se v blízkosti obce Potůčky. Záměr s těžbou pískovce vyvolal obavy místních obyvatel, odborníků i turistů. Velká část území podél navrhované expediční trasy je součástí památky světového dědictví UNESCO Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří a její nárazníkové zóny. Proti těžbě se tak zformovala i občanská iniciativa.

„Těžba by výrazně zasáhla nejen do přírody, ale také do života obce. Nákladní auta by se pohybovala po trasách, které nyní slouží turistům a cyklistům,“ upozorňuje starosta Potůček Vlastimil Ondra, který vnímá hrozbu zhoršení kvality života v obci. Dodává, že by těžba ohrozila i rozvoj turistického ruchu, který je pro tento region klíčový. Navíc se připravuje vyhlášení CHKO Krušné hory a to by znamenalo, že těžba by probíhala v chráněné oblasti. I odborníci se vyjadřují kriticky. „Od 12. století až do nedávné minulosti bylo motorem rozvoje Krušných hor v podstatě vždy hornictví. Ostatně nebýt těžby, nevznikly by ani Potůčky, Horní

Blatná nebo Pernink. A ani do budoucna nelze vyloučit, že se na některých místech začne znovu těžit. Surovin má Česká republika velký nedostatek, a jak jednoznačně potvrdily poslední roky, nelze jen spoléhat na jejich dovoz. Nové těžební záměry ale musí brát v potaz i ochranu přírody a krajiny včetně dochovaného krajinného rázu a nesmí být v rozporu s ochranou kulturního dědictví,“ argumentuje Michal Urban, ředitel Montanregionu Krušné hory. „Záměr těžby na Pískové skále tyto požadavky nespĺňuje, a proto by měl být zamítnut.“

Těžaři sice argumentují potřebou surovin a soběstačnosti České republiky, avšak v tomto případě by došlo k nevratnému

zásahu do cenné přírodní lokality. Písková skála je nejen součástí kulturního dědictví, ale i důležitým bodem pro turisty a cyklisty, kteří využívají zdejší stezky. Obyvatel blízkého okolí, ale i všech, kdo tento kraj nosí v srdci, se plánovaná těžba opravdu dotkla. Vznikla proto silná občanská iniciativa s cílem podniknout maximum pro zabránění likvidace tohoto vzácného kusu přírody. Posledního protestního setkání se zúčastnilo přes 300 lidí, mezi nimiž byli zástupci okolních obcí, ale i radní Karlovarského kraje, představitelé kulturního života a zástupci destinačních spolků. Následně bylo na podatelnu Krajského úřadu Karlovarského kraje odevzdáno 413 samostatných vyjádření proti plánované těžbě. Další stovky žádostí směřovaly individuálně přímo na Ministerstvo životního prostředí. „V současné době čekáme na vyjádření z ministerstva. Kdokoliv se chce k naší iniciativě připojit, najde všechny potřebné informace na stránkách [nechcemetězbu.cz](http://nechcemetězbu.cz),“ dodává koordinátorka iniciativy Kristýna Güttnerová.

(red)

Foto: Jarka HK

### OBSAH ČÍSLA

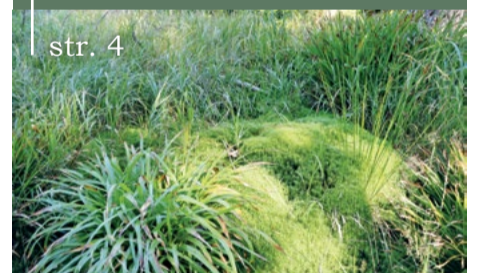
Lydia Bierende: „Jáchymov se vydal dobrou cestou vpřed!“

str. 3



Kol dokola Klínovce

str. 4



Bráchové z vrcholu

str. 5



Vydejte se na Císařský pochod

str. 6



Křížovka o ceny





## GLOSA LENY PINTNEROVÉ PODZIMNÍ ODPOČINEK

Léto už nám definitivně zamávalo zlatavým kapesníkem, pořádně to loučení obřečelo, a do hor nastupuje podzim. Příklad se pomalu začíná připravovat k zimnímu spánku, vše jakoby usínalo. Až na člověka. Bývaly sice doby, kdy i tvor lidský jednal v souladu s přírodou a během temných dnů čerpal nové síly, aby na jaře opět bujaře vyskočil do polí a pracoval do samého úmoru.

Moderní doba však prapůvodní pudu neposlouchá. Léto bičuje k odpočinku a válení, kdežto s příchodem chladu nutnost aktivity ožívá. Přetěžko se pak jedinci vstává, s povzdechem vyhlíží sluneční paprsky a ploužíc se zešedlými kouty bytů, snaží se předstírat aktivitu. A proč? Protože si tak žádá současná společenská konvence. Únava graduje, ale my jedeme na plně obrátky... tvoříme hodnoty, magoříme z předvánočního úklidu a všechen ten stres si poctivě ukládáme jako kvalitní základ žaludečních vředů, infarktů a jiných civilizačních pohrom. Přitom je prevence jednoduchá. Poslouchat své tělo. Říká vám „Odpočiň si!“, nebo „Lítej s hadrem!“?

Rodiče to pak mají složitější, když před potomky nechťejí vypadat jako boomeri, tedy geronti, co nejdou s dobou a odpočívání potřebují, protože už jsou přestárlí a dlouho nevydrží. Ale takový geront má i jisté výhody, třeba životní zkušenosti, a tak ví, jak se dotírajícího potomka efektivně zbavit. Tou nejúčinnější obranou je poslat ho uklidit vlastní pokojíček nebo vypracovat samostatně domácí úkol. Umocnit to můžete emotivicky laděným sdělením, kdy jej ubezpečíte, že zcela důvěřujete jeho schopnostem a jste si zcela jisti, že svou práci dovede k dokonalosti samé. Pak už si s klidem můžete otevřít lahev vína a bonboniéru, protože takto zaměstnaný potomek bude co nejtíšeji předstírat činnost, aby náhodou nemusel dělat cokoli, co by mu hrozilo dělat mimo zdi jeho vlastního pokojíku. Rada na závěr už zazněla: poslouchajte své tělo a děti ať poslouchají vás. Přejí příjemný a ničím nerušený zasloužený předvánoční odpočinek

# LISTY PRO KRUŠNOHORSKÉ LISTY aneb Píšete nám a my rádi čteme

Vážená redakce Krušnohorských listů, chci vám poděkovat za zaslouženou výhru - knihu Krušnohorské osudy. Velice mě potěšila a moc se těším až si přečtu příběhy z historie Krušných hor. Nikdy dřív jsem v tomto kraji nebyla. Až loni jsem přijela do lázní v Jáchymově a začala objevovat krásy okolí. Navštívila jsem Boží

Dar, Klínovec, Ostrov nad Ohří, ale i Karlovy Vary.

Letos v červnu jsem se do Jáchymova opět vrátila. Už plánuji pobyt i na příští rok a moc se těším na léčení, výlety i vaše Krušnohorské listy.

S pozdravem Helena Svobodová,  
České Budějovice

Pěkné pozdravení z Karlových Varů, děkujeme za pravidelná dodání periodika Krušnohorské listy, které jsou u našich čtenářů velmi oblíbené pro své kvalitní zpracování a hodnotnou úroveň obsahu.

S přáním všeho dobrého Dan Žikeš,  
Krajská knihovna Karlovy Vary

## KRUŠNOHORSKÉ LISTY BYLY S VÁMI...

### Kde všude jste se s námi mohli potkat?

- KFC neboli Krušnohorský Fichtl Cup, vyhlášené každoroční setkání majitelů malých motorek v Ostrově.
- Přejezd Krušných hor... jak jinak v létě než na běžkách! Redakce Krušnohorských listů reprezentovala opravdu vzorně a vřele doporučuje si tuto akci zapsat do kalendářů na příští rok již nyní.
- Účastnili jsme se protestní akce proti chystané těžbě na Pískové

skále. A jsme rádi, že jsme tam nebyli sami!

- Karlovarský symfonický orchestr a Novosvětská symfonie po 130 letech v jáchymovském kostele. To je kombinace, kterou jsme si rozhodně nemohli nechat ujít!
- Z vrcholu Klínovce po Stříbrné stopě a Krušnohorské listy jako mediální partner turistického seriálu.

### A kam nás pozvete příště?



## Krušnohorský kulturní festival byl opět plný zážitků: tvoření, objevů a zábavy!



Na podzimní svátek, 28. září, ožilo Bistro PILA v Potůčkách bohatým programem Krušnohorského kulturního festivalu.

Řezbářské umění a rychlostní carving známého krušnohorského dřevořezbáře Tondy Dorazína přispělo při dražbě k podpoře charitativní organizace Pomáhej SRDCEM. Na děti čekal řemeslný jarmark a kreativní dílny. Pustit jste se mohli do výroby ptačích krmítek, malování na kameny nebo výroby šperků z pryskyřice. Mezi tvůrci

se našly známé lokální značky, jako je Cesta z města, Berg Faktory nebo Tulouš, který přivezl své krásné pletené výrobky z ovčí vlny. A nechyběla ani výstava obrazů a fotografií Milady Dáňové a Jarky HK. O hudební doprovod se postaral Miroslav Mikeš se svou autorskou tvorbou a přidala se k němu i Rozárka. Společně si nejen zahráli, ale také besedovali na téma „vztahy a jejich vliv na nás“. Všichni si den plný inspirace, tvoření a radosti užívali plnými doušky. Vždyť v Krušných horách je takových kulturních lahůdek třeba!

(red)

Foto použito s laskavým svolením organizátorů akce

## OBRAZEM

Léto je za námi. Potěšilo nás, že ani na dalekých cestách jste nezapomněli na Krušné hory a kousek toho krušného domova jste si vzali s sebou. A kam až?

1. Krušnohorské listy na opeře ve Veroně, Vojtěch Lapáček
2. Zakynthos (Řecko), Jana Jágrová
3. Adršpašské skály (red)
4. Srdečný pozdrav z Rakouska od paní Barči Volfové



# LYDIA BIERENDE

## „Jáchymov se vydal dobrou cestou vpřed!“

Nedávno se do svého rodného města Jáchymova přijela podívat paní Lydie. Narodila se před válkou v Suché (Dürnberg). V té době se ještě rodilo doma. Porodní báby často přijížděly hodně z daleka přímo do domu, i když cesta do hor byla velmi namáhavá. Ani paní Lydie nebyla výjimkou, a tak o sobě s hrdostí prohlašuje, že je pravým rodákem z Dürnbergu. V Jáchymově letos strávila pár dní v Rezidenci K lanovce a svým dětem i nám v redakci vyprávěla úsměvné i hodně krušné okamžiky svého života v Krušných horách.

### **Jak vzpomínáte na své dětství v Krušných horách?**

Prožila jsem krásné dětství v lesích a v přírodě našich hor. Dlouhé zimy a krátká léta, to bylo běžnou součástí našeho života. Kvůli drsnému horskému klimatu se dalo jen velmi málo hospodařit, takže pro rodiče bylo obtížné uživit rodinu po celý rok. Proto jsme už jako děti pomáhali, kde se dalo. Sbírali jsme v lese houby a lesní plody, v červnu jsme pomáhali při sklizni sena nebo jsme orali malé bramborové poličko, které měl téměř každý dům. Brambory byly jednou z mála druhů zeleniny, kterému se v našem horském podnebí dařilo. Na podzim jsme chodili do lesa na dříví a šišky, abychom se zásobili na dlouhou a často velmi mrazivou zimu. Žili jsme střídáním ročních období a tradičních svátků. Velikonoce a zejména advent a Vánoce byly v našem životě hluboce zakořeněné. Zvláště ráda vzpomínám na krásná procesí při slavnostech Božího těla, které se v Jáchymově konaly každoročně.

### **Jaké tu byly v té době vztahy mezi Čechy a Němci?**

V té době byl Jáchymov téměř výhradně německý. Čechů mezi námi žilo jen několik, ale obě etnické skupiny měly dobré sousedské vztahy. Na začátku třicátých let však začal pomalý proces, který Němce postupně vytlačoval z veřejného života. Ve správě a ve školách stále více

přebírali moc Češi. Mezi Čechy se probudilo nové národní uvědomění, které bylo bohužel postupem času stále více zaměřeno proti německému obyvatelstvu. Do Krušných hor jich přicházelo čím dál tím víc a nám se zdálo, že na to, aby si brali, co chtějí, mají právo.

### **Jaké to bylo v průběhu války?**

Národní socialisté pod Hitlerovým vedením byli v Německu u moci od roku 1933. Domnívali se, že Mnichovská dohoda z roku 1938 ukončí útlak Němců v Čechách, protože díky ní měly být k Německé říši připojeny oblasti obývané převážně Němci. Tento akt byl pro Čechy a Československou republiku samozřejmě velkým ponižením. Poté, co Německo v roce 1945 válku prohrálo, jsme my, obyčejní lidé v Sudetech, za to museli obzvlášť tvrdě zaplatit.

Po válce jsme už neměli školu. Nebyl už žádný lékař ani nic jiného – nezbylo nic, co jsme znali ze života před válkou. Krušné hory byly nyní rozděleny na dvě poloviny. Do krušnohorských měst napochodovaly české gardy a nemilosrdně se mstily na všem, co bylo německé. Drancovali, loupili, plenili a vraždili...

### **Jak konkrétně se to dotklo vaší rodiny?**

Byly jsme čtyři děti a naše maminka to měla velmi těžké. Byla s námi sama, protože tatínek byl stále válečným zajatcem. Nevěděli

jsme, kde je, ale slyšeli jsme, že se pravděpodobně dostal do francouzského zajetí. První zima po válce byla velmi tvrdá a studená. Před domem jsme měli ještě dřevo, ale neodvážili jsme se vzít si ani kousek vlastního dřeva ze strachu před Čechy. Bylo to tak, že pokud byl dům obydlen Němci, mohli Češi kdykoli říct: „Musíte odtud vypadnout, teď je to naše!“

### **Jak jste prožívali odsun?**

V březnu 1946 jsme dostali oznámení, že rodiny s mnoha dětmi musí opustit svou vlast jako první. Protože jsme byli čtyři sourozenci, patřili jsme mezi ně a museli jsme během několika hodin opustit náš dům v Dürnbergu s pouhými 30 povolenými kilogramy.

### **Co jste si vzali s sebou?**

Co je důležité? Spořitelni knížky, hotovost, šperky a další cennosti nám okamžitě zabavili. Každému, jehož zavazadla vážila více než 30 kg, hrozil trest smrti nebo deportace do pracovního tábora. Nás odvezli do staré tabákové továrny v Jáchymově. Tam bylo sběrné středisko pro všechny Němce z naší oblasti. Se stovkami dalších jsme tam strávili několik dní, namačkáni na sebe. Pak nás nahnali do železničních vagonů jako dobytek a odvezli, aniž bychom věděli, kam jedeme. Měli jsme však „štěstí“, že téměř všichni lidé v našem vagonu byli Němci z Jáchymova. Navzdory nelidským okolnostem to v nás vzbudilo jakýsi cit pro rodnou zemi, kterou jsme nyní museli navždy opustit jako pokání za vše, co Němci válkou způsobili.

### **Kam jste se dostali?**

Většina transportů směřovala do Bavorska do zóny okupované Američany, ale mnoho jich putovalo i do té části bývalé Německé říše, která byla zničena a zdevastovaná a v té době ji okupovali Rusové. Všude, kam sudetoněmecké uprchlické transporty dorazily, jsme byli pouze tolerováni, ale nikde jsme nebyli vítáni. Lidé v Německu sami nic neměli a nyní se měli o to málo, co měli, dělit s námi uprchlíky? Mnoho z nich si myslelo, že sudetští Němci museli udělat něco opravdu špatného, když je teď Češi

vyhánějí ze země. To přece musí mít nějaký důvod! Říkali nám hanlivě „Češi“. Hodně uprchlíků ztratilo své rodiny z dohledu. Naštěstí jim později pomohla pátrací služba Červeného kříže, aby je v cizí zemi znovu našli a pokusili se vybudovat si nový život společně. Byly to velmi zlé časy, které jsme museli prožít, a přesto mám to štěstí, že jsem se dožila tak vysokého věku!

### **Vrátili jste se někdy do Jáchymova?**

Svůj starý domov jsem poprvé navštívila spolu se svými bratry před pádem komunismu v roce 1989. Rodiče neměli zájem se sem znovu vrátit. Říkali: „Navždy jsme ztratili svou vlast a chceme si ji připomínat tak, jak jsme ji znali ze šťastnějších dob.“ Když jsem se poprvé po desetiletích vrátila sem, do svého domova v Krušných horách, najednou jsem si vzpomněla na mnohé věci! Obědvali jsme na radnici v „Tolu“ (jak jsme v našem nářečí říkali Joachimsthalu). Byl to smutný pohled, že zdí všude opadávala omítka a celé město vypadalo značně zchátralé a zanedbané. Byli jsme velmi zklamaní, že se ve městě nedochovalo a neudrzuje téměř nic! Můj bratr důkladně prošel celý hřbitov, jestli nenajde nějaké hroby naší rodiny, ale bohužel tam nic nezbylo. Všechny německé hroby, které tam ještě zbyly, byly zchátralé, zarostlé nebo zubem času natolik nahlodané, že nápisy na nich už nebyly čitelné.

### **Jak vidíte město dnes?**

Jsem ráda, že se Němci a Češi v nedávné minulosti opět sblížili a za své dějiny převzali společnou odpovědnost. Velká část dnešního Jáchymova byla s láskou obnovena a doklady o německém osídlení byly revitalizovány a jsou i nadále udržovány pro příští generace. To je dobrá cesta vpřed!

(red)

Překlad: Sebastian Dähn  
Foto: Lenka Galaras Kučerová



# KOL DOKOLA KLÍNOVCE

To se jednou probudíte a dostanete nápad obejít si Klínovec... Musím přiznat, že jsem do terénu vycházela s obavami. Přece jen – nejvyšší hora Krušných hor budí respekt. Obava se však změnila v naprosté nadšení. A to nejenom z toho, že jsem došla v pohodě a bez úhony. Objevila jsem části přírody, kde se jakoby zastavil čas. Ohromující výhledy, které jsem doposud neznala ani z fotografií. Zapadlé kouty, kam snad přede mnou ani lidská noha nevkročila. A opět platilo pověstné... otáčet se, otáčet se, otáčet...



Začít můžete přímo na vrcholu nebo je možné dopravit se k nejbližší stanici lanovky a na vrchol se nechat vyvézt. To je za mě obrovský zážitek, hlavně až pojedete zpátky dolů a uvidíte celé Krušnohoří z výšky jako orel královský. Vstup na stezku najdete

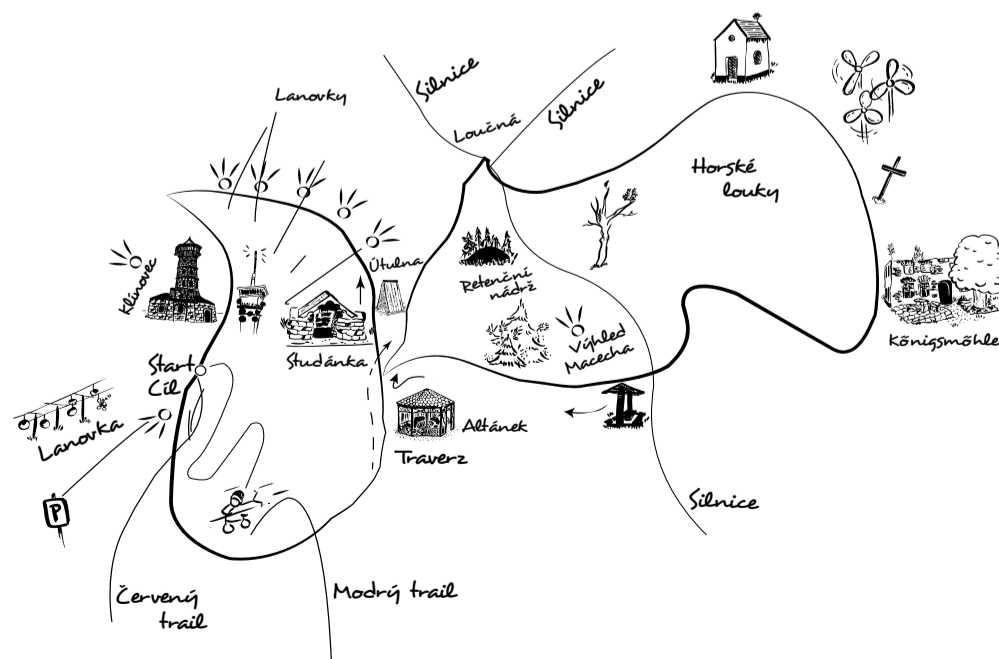
u startu bikerských tratí. Značí ji žlutá barva, brzy však (na prvním rozcestí) z ní uhneme doleva a překročíme červenou sjezdářskou trať (jsou zde značky a upozornění, přesto prosím buďte opatrní, rozhlédněte se a své mazlíčky mějte u sebe na vodítku).

Příjemná cesta lesem pak lemujeme modrou trať. Po necelém kilometru narazíme opět na křižení lesních cest, my se vydáme vlevo. Překročíme modrou trať (další už překračovat nebudeme). Zhruba 70 m za křižením modrého trailu slavnostně zdoláme hranici Karlovarského kraje a dostaneme se do kraje Ústeckého. Dojdeme na zpevněnou cyklostezku. Zabočíme vlevo a dojdeme k altánku (přístřešek Traverz). Hned za ním vede lesní cesta, po které se vydáme dolů a při nejbližší možné příležitosti uhneme doleva. Zdejší ráz krajiny vás do zajista osloví. Budete totiž procházet po staré stezce kolem vrcholu, oblastí s nejvyšším stupněm ochrany přírody a stopou původního osazení. Málokdo by řekl, že se už delší dobu pohybujeme po Evropsky významné lokalitě Klínovecké Krušnohoří. Překročíme potok Bílá voda a pokračujeme mírně se svažující lesní cestou až směrem ke sjezdovce. Zde se na poslední chvíli odkloníme směrem vpravo k ústí potoka Bílá voda, kde cestou kolem retenční nádrže dojdeme až na silnici v obci Loučná. Hned za rybníkem zahnete doleva mezi domky, podél kterých dojdete ke kapličce v Hájích. Jsou to domky vzniklé ještě před masivní výstavbou apartmánů, proto nemusíte mít obavy z vizuálního šoku. Za kapličkou odbočíte vpravo na polní cestu, která vás zavede až k odbočce do zaniklé obce Königsmühle, proslulé landartovými výtvy. Tam odbočíme vpravo kolem mokřadu. Cesta vede přírodní rezervaci Horské louky a vyvede nás k silnici. Tu přejdeme a vydáme se nahoru. Při první možné příležitosti

odbočíte vpravo. Čeká vás příkré stoupání až k vrcholu Macechy. O vrcholu Macecha se v průvodcích dočtete jako o malém Klínovci, nevýrazném vrcholu, ze kterého není žádný rozhled. Nic nemůže být vzdálenějšího pravdě, ale nejspíš je dobře, že právě tento kout světa zůstal před masivní turistikou uchráněn. To, co na vrcholku uvidíte, vám do zajista vyrazí dech. Najdete tu scenérii jako ze třetího tisíciletí. Kleče, mokřady, obsypaná borůvkami, drobné stezičky unikátní zónou... Tady se spěchat nevyplatí. Jednak musíte být opatrní, abyste si nenabrali do bot, a jednak můžete objevit výhledy na nejvyšší horu Krušných hor, které jsou doslova jedinečné.

Po dostatečném pokochání vás pěšinka dovede zpátky k altánku na cyklostezce, u kterého jsme dnes již byli. Tentokrát se ale vydáme doprava, mineme studánku a čeká nás trasa s výhledy ze všech klínoveckých sjezdovek. Tato stezka zvaná Traverz končí na silnici, kde se napojíte vlevo na červenou turistickou stezku. Ta vás dovede přímo k vrcholu Klínovce. Z tamní rozhledny si svou cestu můžete zrekapitulovat. Její velkou část tvořila procházka přírodními lokalitami s mezinárodním významem. Horské smrčiny, rašelinistní biotopy, slatiště i horské louky s řadou kriticky a silně ohrožených druhů rostlin a živočichů. Velká část území je vymezena jako mokřad mezinárodního významu (RAMSAR) a část trasy také prochází ptačí oblastí. Je to díkybohu znát a jak by řekl můj nejmladší syn: „Je to fajn...“

PINT



# KRUŠNOHORSKÉ TRENDY

## VÍLA PODZIMU

Cesta z města je označení, které používá Andrea Havlíčková pro svou drátenickou dílnu. A to proto, že inspirací pro její tvorbu je především příroda. Na svých toulkách krušnohorskou krajinou ji „navštěvují“ múzy a pošouchují ji tu k vytvoření nějaké té víly, jindy stromu nebo právě teď jeřabiny. A že Andrea dává do své práce celé své srdce dosvědčuje i získaný titul „Regionální produkt Krušnohoří“ za její drátované dekorace. Zakoupit si je můžete na [fler.cz/cesta-z-mesta](http://fler.cz/cesta-z-mesta) nebo FB stránkách [CestaZmesta.kraslice](https://www.facebook.com/CestaZmesta.kraslice)



## STŘEPY PŘINÁŠEJÍ ŠTĚSTÍ



Restaurátorka Lucie Kališová znovu navrácí lesk zašlému či rozbitému starému haraburdí. Ve své dílně REST ateliér opravuje kousky z rozličných materiálů, převažuje ale porcelán, keramika, sklo a sádra. Sídlí v Chebu, ale srdcem přebývá v Krušných horách, kam jezdí pravidelně na chatu a kde se s ní též můžete setkat a probrat možnost opravy i vašeho oblíbeného či zděděného kousku. Její práci si můžete prohlédnout

na webových stránkách [restatelier.cz](http://restatelier.cz) nebo ji kontaktovat přímo na mail [Lucie@restatelier.cz](mailto:Lucie@restatelier.cz)

## PODZIMNÍ HYGGE S PLETENÝMI DÝNIČKAMI

Podzimní kolekce pletených dýniček z pravé ovčí vlny je tady! Vyladěné do každého detailu, tyto mini kousky (do 10 cm) perfektně rozzáří váš domov a přenesou ho na vlnu pravého hygge. Ať už hledáte něco pro svůj podzimní stůl, nebo chcete doplnit aranže hřejivým minimalistickým stylem, dýničky jsou tou správnou volbou. Vyberte si ze široké škály teplých i chladných odstínů nebo si je namíchejte podle svého vkusu. Navštivte [tulous.cz](http://tulous.cz) a pořídte si kousek podzimu do svého domova!



## KŠILTOVKA STŘÍBRNÁ STOPA – NEZBYTNOST PRO KAŽDÉHO STOPAŘE!



Stylová stříbrná kšiltovka s vyšívaným logem Stříbrné stopy, která skvěle doplní váš turistický outfit. Díky funkčnímu materiálu vás udrží v pohodě i v těch nejteplejších dnech na horách! Vyztužené čelo a perforované boční panely zajistí nejen styl, ale i maximální komfort. A velikost? Univerzální – padne každému dobrodruhu. Ideální parťák na vaše výlety po Krušných horách! Připraveni vyrazit? S touto kšiltovkou budete zářit, ať už si vyšlápnete kamkoli! Objednávejte na e-shopu [stjoachim.eu](http://stjoachim.eu)

## ČESKÉ KRUŠNOHOŘÍ OČIMA SASKÝCH FOTOGRAFŮ

Jak to na české straně Krušných hor vypadalo před rokem 1945? To nám obrazně vykreslí rozsáhlá sbírka více než 600 fotografií, zobrazující již zcela zapomenutou podobu Krušných hor před odsunem německého obyvatelstva. Pokud chcete na vlastní oči vidět, jak vypadalo nejosídlenější pohoří Evropy právě tam, kde dnes vládne příroda, nemůže vám v knihovničce tato kniha Michala Urbana (ředitele Montanregionu Krušné hory) chybět. Zakoupit si ji můžete na informačním centru města Jáchymov: [infocentrum@mestojachymov.cz](mailto:infocentrum@mestojachymov.cz)



# GASTRO OKÉNKO

## MAHO GASTRO – BRÁCHOVÉ Z VRCHOLU KLÍNOVCE

Bratři Jan Kacian a Martin Červenec se již léta starají o vaše gastro zážitky v severní části skiareálu Klínovec. Pocházejí z Prahy, ale prostředí i atmosféra Krušných hor je nadchla natolik, že tu zůstali natrvalo. Oba si k horám vytvořili opravdu velké pouto a ke gastronomii obzvláště. Baví je neustále vymýšlet nové a nové věci a servírovat je návštěvníkům v té nejlepší kvalitě. „Gastronomie jako taková je velmi náročný obor, který musíte milovat a musí vás bavit, jinak v něm nemáte co dělat,“ dodává Jan.



Restauraci U Staré Lanovky (která patří do sítě MAHO Gastro) najdete přímo na vrcholu, kousek od stanice nově. Za příznivého počasí vás okouzlí výhledy do údolí, v nepřízni živlu se můžete ohřát u sálajícího krbu. Prostě romantika, ke které přispívají i věčně rozesmáté tváře zdejšího personálu. Pokud chcete jen něco rychlého na cestu, stojí za zvážení výběr hovězího burgru s domácím dressingem, cibulovou marmeládou, slaninou a chedarem. Nebo i klasický hot dog, zcela neklasicky s párkem z 90 % hovězího masa, hořčičnou

majonézou, smaženou cibulkou a kyselou okurkou. Specialitou restaurace je pak srnčí svičková omáčka s domácím karlovarským knedlíkem nebo kuřecí supreme s bylinkovým máslem a gratinovanými bramborami. No a pro mlsné jazýčky nesmí chybět sladká tečka. Pistáciový cheesecake nebo jahodové tiramisu vás doslova dostanou do kolen. Za zvážení pak stojí cesta lanovkou zpět do údolí. Pro ty pohledy, které se před vámi otevrou, jistě stojí za to si cestu k vrcholu (ať už horskému nebo gastronomickému) co nejdříve zopakovat.

PINT





## KRUŠNOHORSKÉ PŘÍBĚHY PAMĚTI NÁRODA

Láska jeho rodičů překonala poválečný odsun,  
dokonce nadvakrát

**Když František Severa přišel na svět, jeho matka se zrovna po odsunu sudetských Němců nelegálně skrývala v rodném domě v Rudném. Radost z dítěte vystřídal smutek, protože musela záhy opustit svého muže a odejít do Německa.**

Rodina pamětníkovy matky Růženy Schreibnerové pocházela z okolí Rudného a byla po generace s tímto krajem spjata. Jako sudetských Němců se jich citelně dotkly události odehrávající se v pohraničí před druhou světovou válkou i po ní. Pamětníkův dědeček Adolf Schreibner v meziválečné době podporoval sociální demokracii, kvůli čemuž ho nacisti hned po záboru Sudet v roce 1938 pronásledovali a věznili.

Po válce sice získal status protifašistického bojovníka, ale ani to Schreibnerovi před nuceným vysídlením neuchránilo. V srpnu 1946 odešli společně s dalšími Němci z Rudného do Augsburgu. Růženu Schreibnerovou ovšem silná láska k Františku Severovi, kterého poznala za války, přiměla okamžitě překročit tehdy ještě nehlídanou hranici zpět.

Pamětníkoví rodiče pak svůj vztah museli skrývat za zdmi domu. Prozradilo je až to, co už skrývat nemohli – narození syna. Matka musela opět odejít do Německa, tentokrát i s několikaměsíčním Františkem Severou, zatímco otec zůstal bez ženy i dítěte v Rudném.

Teprve po dvou letech se mu podařilo přesvědčit komunistické úřady, aby jej na dálku sezdali s Růženu Schreibnerovou a ona se pak definitivně mohla vrátit do Československa. Rodina zůstala pohromadě alespoň částečně.

František Severa vyrůstal v kraji svých předků, naučil se místní nářečí němčiny a od mala hrál na heligonku. Vzhledem k tomu, že většina příbuzných a přátel jeho rodičů se už z Německa zpět do krušnohorských vesnic vrátit nemohla, stal se jedním z posledních, kteří udržují jazykovou i kulturní tradici původních obyvatel Rudného.

Všechny příběhy najdete na [pametnaroda.cz](http://pametnaroda.cz)

Paměť národa zaznamenává příběhy, které by neměly být zapomenuty. Tipy na pamětníky posílejte na [karlovarsky.kraj@pametnaroda.cz](mailto:karlovarsky.kraj@pametnaroda.cz)

**paměť národa**

*Karlovarský kraj*



## SÚRAO V JÁCHYMOVĚ

11. ŘÍJNA, 12.30 H, RADNICE JÁCHYMOV

U příležitosti 50. výročí provozu úložiště radioaktivního odpadu Bratrství se v prostorách jáchymovské radnice slavnostně otevře informační centrum Správy úložišť radioaktivních odpadů. Odborníci vás v něm seznámí se všemi aspekty, které se týkají této problematiky. Od 16 h se pak v prostorách Muzea – Královská mincovna promítne film Vesmír v podzemí. Projekce je spojená s debatou s geologem Václavem Cílkem. Vzhledem k nízké kapacitě je potřeba se na toto promítání předem registrovat.

Více na [mestojachymov.cz](http://mestojachymov.cz)

## FESTIVAL DOBRÉ NÁLADY

12. – 13. ŘÍJNA, 11 H, KOVÁŘSKÁ

Česko-německý festival, na jehož realizaci se podílí spousta nadšenců. Zažijete ranní čajování, stolní hry, workshopy – akvarelový nebo bubinkový, koučinky, besedy i divadlo. Představí se vám řemeslníci z obou stran hranic a rozhodně si odsud odnesete spousty dalších zážitků.

Více na [FB Festival dobré nálady/](https://www.facebook.com/Festival-dobre-nalady/)  
[Festival der guten Laune](https://www.facebook.com/Festival-der-guten-Laune/)



## NÁBOR DO VLČÍ HLÍDKY

11. – 13. ŘÍJNA, VEJPRTY

Úvodní seminář pro všechny, kteří se chtějí stát dobrovolníky vlčích hlídek v Krušných horách. Odpoví vám na otázky jako kudy vlci chodí, proč se k nám vrací nebo jak jim mohou pomáhat. Seminář zahrnuje ubytování, celodenní úvod do stopování přímo v horách ve vlčích teritoriích, zajímavé zážitky z terénu nebo neformální večery. Na seminář se musíte ale předem přihlásit.

Více na [selmy.cz](http://selmy.cz)

## CÍSAŘSKÝ POCHOD

19. ŘÍJNA, 9 H, KRÁSNO – FOTBALOVÉ HŘIŠTĚ



Přijměte výzvu a pojdte se 19. října projít s rotou aktivní zálohy Slavkovským lesem! Čeká vás buď 20 nebo 40 km nádhernou přírodou s občerstvením, vědomostními zastávkami a originální medailí na konci. Projdete historickými místy, zaniklými obcemi i bývalým vojenským újezdem. Zaregistrujte se na [cisarskypochod.cz](http://cisarskypochod.cz) a těšíme se na startu v Krásně!

## JÁCHYMOVSKÝ HALLOWEEN

27. ŘÍJNA, 18 H, RADNICE JÁCHYMOV

Poslední říjnovou neděli se v Jáchymově sejdou bubáci, duchové a strašidla. Kdo se nebojí, může se těšit na tvořivou dílnu, strašidelnou stezku ke Šlikovce plnou nástrah, jáchymovskou inkvizici, diskotéku DJ Pavla, opékání buřtů a také na soutěž o nejhezčí vydlabanou dýni. Vstupenky je nutné zajistit předem, a to do 24. října v Informačním centru Jáchymov. Halloweenké outfity jsou samozřejmě vítány.

Více na [mestojachymov.cz](http://mestojachymov.cz)



**DALŠÍ AKCE NAJDETE PĚKNĚ POHROMADĚ  
V KALENDÁŘI NA WEBU KRUSNOHORSKO.COM**

# KOUTEK KRUŠNOHORSKÉ POEZIE

**Přátelé a milci poezie líbezná,  
snad zaujme vás výzva nevšední.  
Pojďte s námi podělit se o své básně,  
na zasláné verše my nenapišem ne!  
Lze přec říci vzletně, jak na duši je krásně,  
a v rým proměnit věci tak všední.  
Stačí nám zaslat dílko své - není problém v tom  
na adresu redakce@krušnohorsko.com**

## Kometa

Život se dá shrnout v jedné větě,  
každý si žije ve svém vlastním světě,  
na své vlastní planetě, na svém měsíci, na své kometě.

Můžeš navštěvovat jiné světy,  
můžeš rozvíjet nerozvité věty.

Myslíš, že tvoje planeta je nejlepší a nemůže být jiná,  
dokud ji někdo nezlepší a není to jeho vina.

Už nikdy nebude stejná, bude jiná.

Možná trochu neznámá a cizí,  
všechno, cos na ní kdy znal, zmizí.

Ale pořád je to ta tvoje planeta,  
ten tvůj měsíc, ta tvoje kometa.



### Zuzana Davidová

*“Krušné hory, můj druhý domov.”*

Od dob, kdy jsem s rodinou bydlela ve Varech, mě tato krajina hluboce okouzila. Její drsná krása, tajemné lesy a malebná městečka se vryly do mého srdce. I když už ve Varech nežiji trvale, je Krušnohoří můj věčný zdroj inspirace. Jeho rozmanitá tvář, od zasněžených vrcholů až po klidná údolí, ve mně neustále vyvolává nové myšlenky a emoce. Ať už se procházím po lesních stezkách nebo se kochám výhledy z rozhleden, vždy odcházím s pocitem hlubokého souznění a pravidelně se sem vracím, abych načerpala energii.

Psat poezii jsem začala, jak už to tak bývá, z nešťastné lásky. Netrvalo dlouho a přišla láska šťastná. Básni se v šuplíku nakupilo tolik, že to bylo dost na vydání knihy, což jsem i uskutečnila. Pak přišla svatba a dcera a moje tvorba šla stranou. Ovšem nápady a náměty pořád přicházejí a trpělivě vyčkávají na svou příležitost. Ráda bych svůj volný čas využila k tvorbě textů; mám nápady na dva romány, jednu knížku pro děti a pár nevydaných básní mi ještě dřímá v šuplíku.

## SLOUPEK Z POHRANIČÍ



Zdravím čtenáře Krušnohorských listů. Ráda bych vám představila své studenty, kteří se pilně učí českému jazyku. Pocházejí z různých koutů Německa a každý má svůj důvod, proč se učí náš krásný jazyk. Seznamují se i s českou kulturou, dějinami a politickým děním. Tímto vás tedy prosím, když potkáte německého občana, který se snaží mluvit česky, buďte trpěliví, pochvalte ho, hned ho neopravujte (pokud vám sám o to neřekne) a dejte mu najevo, že máte radost. Mojí odměnou je vždy student, který se vrátí z Čech a chlubí se, jak si popovídal. Pokud vás náš sloupek zaujal, napište do redakce, co byste se chtěli dozvědět od německých sousedů.

*Děkuji vám, učitelka Štěpánka*



Jmenuji se Udo. Učím se češtinu 5 let u Štěpánku. Začátkem dubna dělali její studenti výlet do Prahy. Naše učitelka zorganizovala všechno v městě, studenti zorganizovali jízdu a ubytování sami. Sešli se jsme s Karlem u pražský orloj. Byli jsme asi 20 lidí. Karel vysvětlil nám hodinu. Pak ukázal staří, chytrý, moudrý muž město. Povídal o městě, o donech, o historii, o lidech. Mluvil celý den. Byl moc zajímavý. Na večeri byli jsme v restauraci na malé straně. Tam Štěpánka sešla se Karla, aby mluvil česky. A Karel řekl: „Když píšu dopis, používám moje dobré psaní, že umíš číst. A teď mluvím ve vašem jazyce, že umíte rozumět.“ Pro mě je to dobrý důvod naučit se jazyk sousedů.

*Udo*

V pátek 5. 4. jsme jeli autobusem z Marinebergu do Chomutova na hlavní nádraží. Pak jsme jeli vlakem do Prahy. Vlak zastavil v Jirkově, Most, Bílina, Teplice, Krupka a Ústí nad Labem. Rezervovali jsme si Rezidenci v Dlouhé 17 ubytování. Vrátný řekl, že mluví německy a chce ten jazyk cvičit. Řekla jsem, že chci mluvit česky a chci si také procvičit. Pak můj manžel řekl, že když se hádáte, budeme mluvit anglicky! Problém byl u konce. Pak jsme šli k Vltavě na Mánesův most a na Petřín. Na Petříně je rozhledna. Vypadá jako Eiffelova věž ale je pětkrát menší. Vedle je zrcadlové bludiště. To bylo velmi vtipné. Je zde observatoř. Jedli jsme párek v rohlíku a jeli jsme lanovou dráhou dolů. Byl to krásný výlet, protože počasí bylo hezké. Všechno bylo zelené, ovocné stromy kvetly. Viděla jsem mnoho květin. Výhled na město byl fantastický.



*Carla*

Liebe Freunde, ich bin Student im Tschechischkurs von Frau Jarka Vyborna. Seit Jahren nehme ich als Helfer und Organisator am Deutsch-tschechischen Seniorensportfest teil, so auch dieses Jahr. So schicke ich Ihnen diesen meinen Beitrag und ein Foto. Vielleicht können Sie es mit veröffentlichen.

*S pozdravem! Gerd Häuer z Oberwiesentalu*

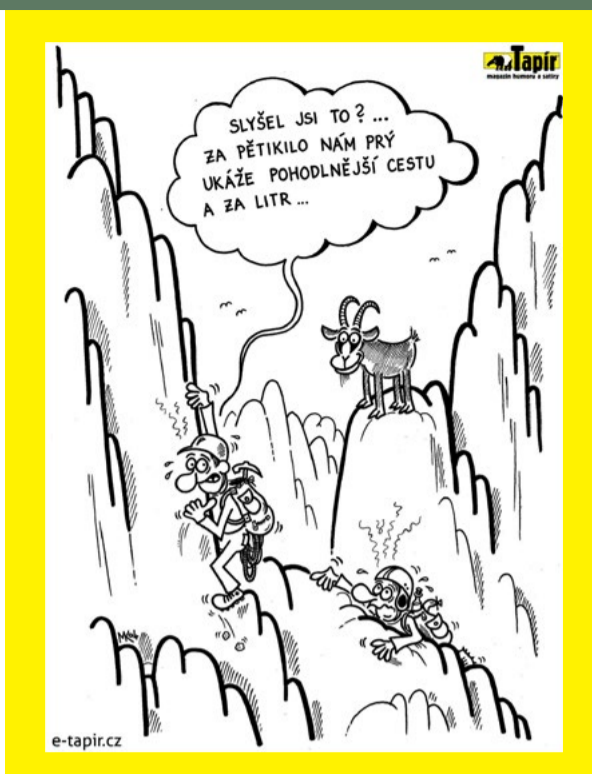
### Sportovní hry a přátelství přes státní hranice

28 srpna 2024 se konali sportovní hry pro seniory starší 60 let ve městě Oelsnitz (blízko Stollberg). Zúčastnilo se více než 100 seniorů ze saského okresu Erzgebirgskreis a českého okresu Chomutov. Účastníci sportovali na různých stanicích. Nakonec po sportovních aktivitách odpočívali, spolu najedli koláče nebo klobásy, napili kávu nebo pivo, poslouchali hudbu, tancovali, pobavili se o životě v Sasku a v Čechách. Všichni odcházeli domů šťastní. Češi a němci se opět sblížili a těší se, že se příští rok zase uvidí.



*České texty studentů jsou bez korektur!*

|                           |                     |                                      |  |                       |                            |                              |
|---------------------------|---------------------|--------------------------------------|--|-----------------------|----------------------------|------------------------------|
| ÚSLÍ                      | FINSKÝ FOLKLO-RISTA | INIC. HERCE RODENA                   | Tajenka 1                                | ČPAVEK                | DOMÁCKÝ KAJETÁN            | STARO-RECKÁ POHREBNÍ OBĚT    |
| RYBÁŘSKÁ SÍŤ              |                     | JAPON. SÍDLO DEN V MAYSKÉM KALENDÁŘI |  |                       |                            |                              |
| FEŤÁK                     |                     |                                      |  |                       |                            |                              |
| PLOŠNÁ MIRA               |                     | OBRAZ SVATÝCH                        |  |                       |                            |                              |
| ZKR. HOSPO-DÁŘSKÝCH NOVIN |                     | KOMORNÍ SOUBOR TELEVIZE              |  |                       |                            |                              |
| ANGL. JIŽ                 |                     |                                      | VÝKLENEK VE ZDI                          |                       |                            |                              |
| PAMĚTNÍ DESTIČKA          | NÁŠ GRAFIK GESTO    |                                      |  | BÁSNIČKÁ SBÍRKA       | INIC. FR. MODNÍHO NÁVRHÁŘE |                              |
| ZN. PRO PIANIS-SIMO       |                     | SUŠENKY                              | Tajenka 2                                |                       |                            |                              |
| HONY                      |                     |                                      |  | ANGL. MÍR             | DOUŠKA V DOPISE FR. ZLATO  |                              |
| STARO-RÍMSKÁ PLATIDLA     |                     | ČÁST KOLÍNA NAD RYNEM ZKR. DECIMETRU |  | BOHYNĚ V ZAPADNÍ ASII | ŠVĚD. TENISOVÝ ŠAMPION     | NOVÁČEK                      |
| NÁŠ DRAMATIK              |                     |                                      | SÍDLO NA PORTUGALSKÉ GUINEI ZADNÍ STRANA |                       |                            | SLOVEN. NÁRODNÍ POVSTÁNÍ     |
| KLÝSTÝR                   |                     | ROZMAR AMERICKÁ VOJENSKÁ DRUŽICE     |  |                       |                            | ANGLICKÝ BŮČET MPZ PARAGUAYE |
| SEK                       |                     | TÁZACÍ ZÁJMENO                       |  | USOUŽENĚ              |                            |                              |
| SEVERSKÉ MUŽSKÉ JMÉNO     |                     | ZN. ELEKTRON-VOLTU                   |  | Tajenka 3             |                            | NĚM. PŘED-LOŽKA              |
|                           |                     |                                      |  |                       |                            | SLOVENSKÝ DENÍK              |
|                           |                     |                                      |  |                       |                            | HUDEBNÍ INTERVAL             |
|                           |                     |                                      |  |                       |                            | BÁSEŇ                        |



## LUŠTÍME S LISTY

Vážení luštitelé, chtěla jsem dodat „krušných křížovek“, ale úspěšných je vás tolik, že zvažujeme zvýšit jejich obtížnost. Pak by byly opravdu krušné, a to nejen místem původu. V prázdninovém čísle jsme si hráli o tři dárkové poukazy do místa provoněného kávou a vínem, Vigvam Caffé Baru Jáchymov. Losování se ujal sám majitel Jakub Vopařil. Velké gratulace od něj i od nás tak putují Mileně Ludvíkové do Karlových Varů, Heleně Svobodové do Českých Budějovic a Markovi Kukučkovi rovněž do Karlových Varů. Protože se blíží snad všemi milované období předvánočního úklidu, hrajeme tentokrát o luxusní sadu uklízacích prostředků. Balíček profesionálních uklízacích prostředků Cleamen věnovala firma Krušná, s.r.o., uklídací firma a provozovatel apartmánů v Rezidenci K Lanovce. Děkujeme a těšíme se, jak se poperete s naší krušnou křížovkou.



Autorem kresleného vtipu ze soutěžní křížovky je Milan Kocmánek z Klubu kreslířů a humoristů Tapír. Tajenku doplňte svým jménem a adresou a zašlete na email: [redakce@krusnohorsko.com](mailto:redakce@krusnohorsko.com) nebo poštou na adresu LDA Krušnohorsko, třída Dukelských hrdinů 339, 362 51 Jáchymov. Předmět e-mailu nebo obálku označte „TAJENKA“. Uzávěrka je 10. listopadu.

TOP V ČR!

NOVÝ SKI AREÁL KLÍNOVEC

**Lyžujte na Klínovci celou sezónu s 35% slevou**

[www.klinovec.cz](http://www.klinovec.cz)

**VÁNOČNÍ ÚKLID**  
NECHTE LETOS NA NÁS!

- mytí oken
- generální úklid
- úklid obývací a kuchyňské části
- práce hodinového manžela
- příprava apartmánu /pensionu / hotelu na zimní sezónu

**KONTAKT**  
KRUŠNÁ S.R.O. JÁCHYMOV  
TEL.: +420 723 317 338  
E-MAIL: LENKA@KRUSNA.CZ

**Krušná s.r.o.**

## KRUŠNOHORSKÉ LISTY

Číslo 5 vyšlo v říjnu 2024, ročník IV., ISSN 2787-9283

Vydavatelem je: Lokální destinační agentura Centrální Krušnohoří z.s., člen České unie vydavatelů, z.s.

IČO: 08886571

třída Dukelských hrdinů 339, 362 51 Jáchymov  
předsedkyně spolku  
Mgr. Lena Pintnerová

Redakce: Lada Baranek Lapinová (EDNA), Lena ANEER Pintnerová (PINT), Milan KAT Veselý (MaV)

Jazykové korektury: Kornelie Vagašiová

Titulní fotografie: Houbičky, Jarka HK

Není-li uvedeno jinak, pochází fotografie z databáze Lokální destinační agentury Centrální Krušnohoří z.s.

Tisk a grafická úprava: Tiskárna Median s.r.o.  
[www.tiskarna-median.eu](http://www.tiskarna-median.eu)

Plné verze článků v elektronické podobě najdete na: [krusnohorsko.com](http://krusnohorsko.com)

Předplatné objednávejte na [redakce@krusnohorsko.com](mailto:redakce@krusnohorsko.com)

Kontakt: [redakce@krusnohorsko.com](mailto:redakce@krusnohorsko.com)

Jakékoliv užití a šíření obsahu časopisu i v jiném jazyce než českém je bez písemného svolení vydavatele zakázáno.



Činnost LDA Centrální Krušnohoří z.s. je podporována finančními prostředky Karlovarského kraje.

[Krusnohorsko.com](http://Krusnohorsko.com)  
[krusnohorsko.eu](http://krusnohorsko.eu)

Krusnohorsko  
 Krusnohorsko

## ČASOPIS LUŠTĚNÍ A HUMORU

Předplatné časopisu objednávejte na adrese [www.send.cz/tapir](http://www.send.cz/tapir)

**Nové číslo TAPÍRA v prodeji!**